

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 136/2540

นาย สุนันท์ ประเสริฐสมโจทก์ กรมสรรพากร กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 136, ป.ร.ฎีกา มาตรา 12, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 135, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 136

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประมวลรัษฎากรเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่โจทก์ขณะเกิดมูลกรณีนี้ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้จากเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในเดือนมีนาคมทุกปี และต้องยื่นแบบรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินภายในกำหนดดังกล่าวส่วนผู้ประกอบการค้าตามบัญชีอัตราภาษีการค้ามีหน้าที่เสียภาษีการค้าจากรายรับของตนทุกเดือนภาษีและต้องยื่นแบบแสดงรายการการค้าทุกเดือนภายในวันที่15ของเดือนถัดไปแสดงว่ามูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละปีได้เกิดขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคมของปีถัดไปส่วนมูลหนี้ค่าภาษีการค้าก็ได้เกิดขึ้นแล้วทุกเดือนภาษีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการค้ามูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของโจทก์ปี2521และปี2522จึงเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม2522และเดือนมีนาคม2523ส่วนมูลหนี้ค่าภาษีการค้าของโจทก์เดือนกันยายนและตุลาคม2521ก็เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่15ของเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน2521การที่โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องเจ้าพนักงานจึงเรียกตรวจสอบไต่สวนแล้วทำการประเมินใหม่และแจ้งไปยังโจทก์โจทก์ได้อุทธรณ์การประเมินและคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของโจทก์นั้นเป็นเรื่องให้โจทก์ชำระค่าภาษีอากรที่เกิดขึ้นแล้วให้ถูกต้องครบถ้วนหาใช้มูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีการค้าดังกล่าวเพิกเกิดขึ้นเมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือเจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งการประเมินไม่มูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและมูลหนี้ค่าภาษีการค้าของโจทก์จึงเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์เด็ดขาด แม้พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา136จะมีได้บัญญัติถึงผลของการยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา135(3)และ(4)เอาไว้แต่เมื่อพิจารณาถ้อยคำในมาตรา135(3)และ(4)เห็นได้ว่าเมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายด้วยเหตุตามอนุมาตราดังกล่าวแล้วลูกหนี้ย่อมหลุดพ้นหนี้สินไปทั้งหมดไม่อาจนำมาตรา77ซึ่งเป็นผลของการปลดจากการล้มละลายมาใช้บังคับได้เมื่อปรากฏว่าศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา135(3)โจทก์จึงหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งหมดซึ่งรวมทั้งหนี้ภาษีอากรตามฟ้องด้วยจำเลยที่2ไม่มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของโจทก์นำเงินมาชำระหนี้ค่าภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรมาตรา12

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้จำเลยที่ 1 และที่ 2 เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ยึดทรัพย์สินของโจทก์และให้จำเลยทั้งหกงดการขายทอดตลาดทรัพย์สินของโจทก์จำเลยทั้งหกให้การว่า โจทก์ไม่ฟ้องคดีภายในกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และหนี้ภาษีอากรตามแบบแจ้งการประเมินฉบับที่สาม โจทก์ไม่อุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนด 30 วันนับแต่วันทราบการประเมินจึงเป็นการเด็ดขาดและเป็นหนี้ภาษีอากรค้างชำระตามกฎหมาย จำเลยที่ 1 ได้แจ้งการประเมินให้

โจทก์ทราบเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2526 และวันที่ 15 สิงหาคม 2527 ซึ่งเป็นวันที่จำเลยที่ 1 อาจใช้สิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ภาษีอากรนอกจากนี้เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2527 โจทก์ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ว่าโจทก์เป็นหนี้ภาษีอากรตามแบบแจ้งการประเมินสองฉบับแรกซึ่งเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง เมื่อนับถึงวันที่จำเลยที่ 1 มีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ให้เป็นเจ้าพนักงานยึดทรัพย์สินของโจทก์ยังไม่เกิน 10 ปีจึงไม่ขาดอายุความ การที่จำเลยที่ 1 มีคำสั่งแต่งตั้งให้จำเลยที่ 3 ถึงที่ 6 ยึดทรัพย์สินของโจทก์เพื่อชำระหนี้ค่าภาษีอากรจึงชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานยึดทรัพย์สินและไม่มีอำนาจขอให้งดการขายทอดตลาดทรัพย์สินของโจทก์ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งกรมสรรพากรที่ บร.913/2534 เรื่องแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้ยึดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรลงวันที่ 5 มิถุนายน 2534 และเพิกถอนการยึดทรัพย์สินตามประกาศยึดทรัพย์สินที่ บร.914/2534 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2534 จำเลยทั้งหกอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนจำเลยทั้งหกฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งหกข้อแรกว่า มูลหนี้ค่าภาษีอากรตามฟ้องเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของโจทก์เด็ดขาดหรือไม่โดยจำเลยทั้งหกฎีกาว่า โจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์การประเมินหนี้ค่าภาษีตามแบบแจ้งการประเมินเอกสารหมายเลข 1 และ 2 ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หนี้ค่าภาษีดังกล่าวจึงยังไม่แน่นอนจนกว่าคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะได้วินิจฉัยและคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพิ่งวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของโจทก์เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2528 ส่วนหนี้ค่าภาษีตามแบบแจ้งการประเมินเอกสารหมายเลข 3 เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินให้โจทก์ทราบ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2527 หนี้ค่าภาษีตามแบบแจ้งการประเมินเอกสารหมายเลข 1 ถึง 3 จึงเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นหลังจากวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของโจทก์เด็ดขาด จำเลยที่ 1 ไม่อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินได้นั้นเห็นว่า ตามประมวลรัษฎากรอันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่โจทก์ขณะเกิดมูลกรณีนี้ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้จากเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในเดือนมีนาคม ทุก ๆ ปี และต้องยื่นแบบรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินภายในกำหนดดังกล่าวด้วย ส่วนผู้ประกอบการค้าตามบัญชีอัตราภาษีการค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าจากรายรับของตนทุกเดือนภาษี และต้องยื่นแบบแสดงรายการการค้าทุกเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป ดังนี้แสดงว่า มูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของแต่ละปีได้เกิดขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคมของปีถัดไปส่วนมูลหนี้ค่าภาษีการค้าก็ได้เกิดขึ้นแล้วทุกเดือนภาษีนับแต่วันสุดท้ายแห่งกำหนดเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการการค้า มูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของโจทก์สำหรับปี 2521 และปี 2522 จึงเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนมีนาคม 2522 และเดือนมีนาคม 2523 ตามลำดับส่วนมูลหนี้ค่าภาษีการค้าของโจทก์สำหรับเดือนกันยายนและตุลาคม 2521 ก็เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 15 ของเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน 2521 ตามลำดับ การที่โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้อง และเจ้าพนักงานประเมินของจำเลยที่ 1 ได้เรียกตรวจสอบได้ส่วน แล้วทำการประเมินตามแบบแจ้งการประเมินเอกสารหมายเลข 1 ถึง 3 และแจ้งไปยังโจทก์ในภายหลัง ซึ่งโจทก์ได้อุทธรณ์การประเมินตามแบบแจ้งการประเมินเอกสารหมายเลข 1 และ 2 และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของโจทก์ตามเอกสารหมายเลข 6 และ 7 เป็นเรื่องให้โจทก์ชำระค่าภาษีอากรที่เกิดขึ้นแล้วให้ถูกต้องครบถ้วนหาใช่มูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีการค้าดังกล่าวเพิ่งเกิดขึ้น เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยตามเอกสารหมายเลข 6 และ 7 หรือเจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งการประเมินตามเอกสารหมายเลข 3 ไม่ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่ามูลหนี้ค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

และมูลหนี้ค่าภาษีการค้าของโจทก์เกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์เด็ดขาดและ
จำเลยที่ 1 ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ค่าภาษีอากรดังกล่าวภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ศาลฎีกา
เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งหกข้อนี้ฟังไม่ขึ้นมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งหกในข้อ
ต่อไปว่า โจทก์หลุดพ้นหนี้ค่าภาษีอากรตามฟ้องแล้วหรือไม่ โดยจำเลยทั้งหกฎีกาว่าศาลมีคำสั่ง
ยกเลิกการล้มละลายของโจทก์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 135(3) ซึ่งมาตรา
136 มิได้บัญญัติถึงผลการล้มละลายด้วยเหตุดังกล่าวไว้ด้วย จึงต้องนำมาตรา 77 ซึ่งเป็นบท
กฎหมายที่ใกล้เคียงมาใช้บังคับ และโจทก์มีพฤติการณ์ฉ้อโกงภาษีรัฐบาล โจทก์จึงยังไม่หลุดพ้น
จากหนี้ภาษีอากร นั้น เห็นว่าแม้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 136 จะมีได้บัญญัติ
ถึงผลของการยกเลิกการล้มละลายตามมาตรา 135(3) และ (4) เอาไว้แต่เมื่อพิจารณาถ้อยคำใน
มาตรา 135(3) และ (4) ก็เห็นได้ว่าเมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายด้วยเหตุตามอนุมาตรา
ดังกล่าวแล้วลูกหนี้ย่อมหลุดพ้นหนี้สินไปทั้งหมด กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พ.ศ. 2483 ซึ่งเป็นบทบัญญัติเรื่องผลของการปลดจากการล้มละลายมาใช้บังคับได้ไม่
จำต้องวินิจฉัยว่าโจทก์มีพฤติการณ์ฉ้อฉลภาษีหรือไม่อีกต่อไป เมื่อปรากฏว่าศาลมีคำสั่งยกเลิก
การล้มละลายตามมาตรา 135(3) โจทก์จึงหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งหนี้ภาษีอากรตาม
ฟ้อง จำเลยที่ 2 ไม่มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของโจทก์นำเงินมา
ชำระหนี้ค่าภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร มาตรา 12 ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกา
เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทั้งหกฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ชลอ บุญยเนตร · สุนพ กิริติยติ · สมพงษ์ สนธิเนตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/136/2540>